

**ПРОГРАМА И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА
ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА**

**Приета с Решение №340 по Протокол №45/28.10.2022 год.
на Общински съвет – Главиница**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма план за действие за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Главиница са изготвени в изпълнение на чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ), разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), Наредба № 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, Наредба № 39 от 01.12.2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености, Наредба № 4 от 01.02.2021г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, Наредба за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Главиница.

Необходимост от разработването на програмата възниква и в резултат на изисквания поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места залегнали в Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България. Тя е приета с Решение №136/14.03.2019 г. на Министерски съвет и въвежда интегриран, цялостен, дългосрочен подход на национално ниво, целящ управление на съществуващите популации от безстопанствени животни.

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на общината е значим за обществеността и има многостранни измерения – здравни, социално-битови, икономически и екологични.

Популацията на безстопанствените кучета се формира от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор. Безстопанствените кучета предизвикват страх сред гражданите. Създават опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия. Замърсяват околната среда. Друг аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното недобро физиологично състояние, в резултат на болести, глад, студ, недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях. За да се реши проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той, е необходимо да се повиши контролът върху спазване на задълженията при отглеждането на домашни кучета, да се насърчават процесите на отговорно отглеждане на кучетата и тяхната кастрация. Необходимо е собствениците на домашни кучета да се погрижат за ваксинацията, обезпаразитяването, регистрацията и издаване на паспорт от ветеринарен лекар. Изисква се и осъществяване на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

2. ПРИНЦИПИ

Програмата се основава на принципите, заложи в Закона за защита на животните и Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България:

2.1. Подобряване на хуманното отношение към животните и постигане на здравословна среда за гражданите на община Главиница.

2.2. Управление и намаляване на популацията на безстопанствените кучета по ефективен начин чрез кастрация.

3. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в

една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема. Формирането на конкретни цели и мерки на програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

- Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда;

- Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията съгласно разпоредбите на действащото законодателство;

- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни;

- Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждане на домашен любимец;

Задачите на програмата са:

- Анализирани и набелязвани мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията от безстопанствени кучета на територията на общината;

- Идентификация и регистрация на безстопанствените и домашните кучета;

- Кастрация на безстопанствените кучета (поетапно редуциране на техния брой чрез провеждане на кастрационни кампании);

- Стимулиране на кастрацията на домашни кучета;

- Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;

- Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;

- Засилване на обществения контрол и контрола при овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

4. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С изпълнение на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Главиница, се очакват следните резултати:

4.1. Намаляване броя на безстопанствените кучета и установяване траен контрол върху тяхната популация.

4.2. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета.

4.3. Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

5. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА.

Овладяването популацията на безстопанствените кучета се осъществяват чрез договор с фирма за залавяне, транспортиране до място за манипулация, където се кастрират, чипират, маркират, ваксинират и обезпаразитяват кучетата. Издава им се паспорт и се регистрират в Националната ветеринарно-медицинска система на безстопанствени кучета след което, се връщат на мястото от където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ.

Основната причина за наличието на безстопанствени кучета на територията на община Главиница е недостатъчният контрол върху популацията на домашните

кучета, увеличаване на броя им и липсата на контрол за тяхното размножаване, както и изоставянето им от страна на собствениците. Подобна е ситуацията и с кучета, които се отглеждат в стопански дворове, в строителни обекти и в животновъдни ферми. Констатирана е недобра информираност на гражданите от ползите от кастрация на домашните любимци. Съществуването на безстопанствени кучета в дадено населено място се благоприятства също от хранителен ресурс, вода и подслон. Установени са редица случаи на хранене на животни с необработена храна, включително сурово месо и остатъци, което е допълнителна предпоставка за пренос на заразни болести и агресивно поведение на животните. Съществува риск за хората, тъй като безстопанствените кучета са преносители на болести, опасни за човека – бяс, кучешка тения, бруцелоза, микроспория и др. Във връзка с динамиката на популацията на безстопанствените кучета в Националната програма за овладяване на популацията от безстопанствени кучета е предвидено преброяване на територията на всяка община. Преброяването следва да се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември и да започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите със заложен в него срок. При преброяването трябва се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик по методика, подробно разписана в Националната програма и Наредба №4 от 01.02.2021г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност. Преброяването завършва със съставянето на протокол, който се изпраща в общината и Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ).

Към настоящия момент община Главиница получава информация за броя на безстопанствените кучета, от кметове и кметски наместници на населените места.

6. МЕРКИ НА ПРОГРАМАТА

6.1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни. Съгласно препоръките на Световната здравна организация, масова кастрация, ваксинация срещу бяс, обезпаразитяване и връщане по местата на залавяне на обработените животни, са единственият ефективен начин за намаляване на възпроизводството на безстопанствените кучета. Във връзка с това Общинската програма предвижда прилагане на кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствени кучета в общината. Кастрирането на кучетата има и своите здравни и социални предимства - предпазва животните от редица заболявания, в т.ч. и от злокачествени тумори, мастити, полови инфекции, с което се удължава продължителността на живота им, успокоява животното и прави характера му по-социален, предпазва мъжките животни от бягство, изгубване и нежелани травми. Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от „такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ЗВД. Кучетата достигат полова зрялост на ранна възраст, бързо се възпроизвеждат и броят им нараства за кратко време. Прилагането на метода „кастрирай и върни”, при който кучетата се връщат по места, се наблюдава ефективност като средата се запълва с вече кастрирани животни и се блокира раждаемостта. Този метод ще позволи по-лесното преброяване на животните. Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в ЗЗЖ, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на местообитанието им, чиято цел е да спре цикличния процес по запълване на освободените места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши,

защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта. Залавянето на безстопанствени кучета в Община Главиница се осъществява чрез сключване на договор с фирма, която разполага с екип за залавяне и от доброволци. Екипът се ръководи и контролира от ветеринарен лекар към фирмата, който извършва ветеринарно-медицинските дейности по кастрация и маркиране във ветеринарна амбулатория.

6.2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

Според ЗВД чл.179, ал. 3, т.1,2 и 4 Евтаназия на животни се извършва от ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика, с лицензиран ВМП. При евтаназия ветеринарният лекар вписва в амбулаторния дневник причините за извършването и използвания ВМП. Евтаназия се допуска при: неизлечимо болни животни с необратими патологични изменения, причиняващи им болки и страдания, ограничаване и ликвидиране на заразна болест, която представлява опасност за здравето на хората или животните и животни, чието агресивно поведение представлява опасност за живота и здравето на хората или животните.

6.3. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.

Кучетата след обработването им, се предоставят безвъзмездно на гражданите, които желаят да ги осиновят и отглеждат, като ги регистрират по чл.174 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и изискванията на общинските Наредби.

6.4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

В изпълнение на Националната програма и във връзка с динамиката на популацията, се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Главиница. Преброяването следва да започне след Уведомление от министъра на Земеделието, храните и горите до Кмета на общината, със заложен в него срок. Кметът на Общината издава заповед за извършване на преброяването по специална методика.

6.5. Регистрация на домашните кучета.

Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВД. Общинска администрация изготвя и поддържа регистър на домашните кучета на база подадени декларации. Таксата за домашни кучета се събира от Местни данъци и такси (МДТ) при Община Главиница.

6.6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

На кастрация могат да се подлагат само здрави кучета, като задължително се обезпаразитяват, поставя им се трайна маркировка, ваксинират се против бяс, издават им се надлежно попълнени ветеринарномедицински паспорти, в които се отразяват извършваните манипулации. Тези кучета се връщат на местата, от където са взети.

Кастрацията, освен че е отговорна мярка в борбата срещу свръх популацията от бездомни и нежелани кучета, е полезна за здравето им. Статистически е доказано, че кастрираните животни живеят средно с около 3 години повече. Те са по-спокойни и се привързват по-силно към стопаните си. Кастрацията е полезна предпазна мярка срещу редица здравословни проблеми, които често настъпват с възрастта при некастрираните животни.

6.7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

Контролът по спазване на програмата и изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от кмета на община Главиница или упълномощено от него длъжностно лице и кметовете на съответните кметства.

6.8. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда и повишаване на информираността относно отглеждането и нуждите на животните.

7. КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Местна власт.

- Общински съвет гр. Главиница приема Програма и план за действие за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Главиница.
- Предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.
- Кмета на общината и Общинска администрация организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението ѝ пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.
- Осъществява контрол на работата по сключен договор с фирма за залавяне, транспортиране до място за манипулация, където се кастрират, чипират, маркират, ваксинират, обезпаразитяват, издава им се паспорт и се въвеждат в Националната ветеринарно-медицинска система на безстопанствени кучета, след което се връщат на мястото от където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ.
- Контролира средствата от общинския бюджет.
- Приема сигнали и молби от граждани и провежда акции по улов на скитащи кучета.
- Регистрация и пререгистрация на домашни кучета и издаване на съответните удостоверения.

2. Областна дирекция безопасност на храните, която в рамките на своите правомощия:

- съдейства и осъществява контрол по изпълнение мерките за овладяване на популацията на безстопанствените кучета
- извършва регистрацията на домашните кучета
- извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.
- извършват контрол върху дейностите по програмата.
- извършват ветеринарномедицински надзор на обработените кучета.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ).

Международни неправителствени организации за защита на животните, български неправителствени организации за защита на животните – юридически лица, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел:

- Съдействат на общината като посочват свои представители за координация на работата между общината, ОЗЖ и граждани.
- Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.
- Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.
- Предоставят на Общинска администрация списък на координатори за съдействие по места на дейностите по програмата.
- Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.
- Организируют и провеждат задомителни кампании.

4. Регионални медии:

- Активно популяризират мерките, заложи в Програмата за намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Главиница в раздела отглеждане и грижа за животните-компаньони.
- Коректно отразяване на резултатите от програмата.
- Активно съдейства/участва за намиране на нови собственици изоставени и безстопанствени кучета.

5. Население на община Главиница:

- Собствениците на домашни кучета – отношение и грижа за домашните кучета съгласно законовите изисквания.

- Задължителна ветеринарна и административна регистрация на кучета, коректно заплащане на „такса за притежаване на куче“, освен за категориите кучета, освободени по закон от заплащането ѝ.
- Опазване на чиста околна среда, спокойствието на своите съседи, безопасността на хора и други животни при извеждане на кучето извън дома.
- Осигуряване на стерилизация на своите кучета, освен когато в случаите на възпроизводство са в състояние да отглеждат новородените животни. Да не изоставят домашните си кучета и техните потомство.

8. УПРАВЛЕНИЕ, ОЦЕНКА, ОТЧЕТНОСТ И УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Изпълнението на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Главиница и планът за действие по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се управлява от кмета на община Главиница. Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани за намаляване популацията на безстопанствените кучета. В процеса на наблюдение се допуска участие на организация за защита на животните, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Кметът на общината, ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата и плана до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните.

Приетата общинска програма и планът по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на община Главиница в срок от 14 дни от тяхното приемане.

При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

9. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:
  - Повишаване безопасността на гражданите.
  - Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
  - Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
  - Намаляване на социалното напрежение.
  - Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.
2. Количествени подобрения.
  - Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета.
  - Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.
  - Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД и Наредба за определяне и администриране местните такси и цени на услуги на територията на общината.
3. Критерии за изпълнението на програмата.
  - Брой на обработените животни.
  - Брой на регистрираните домашни кучета.
  - Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито - по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
  - Брой на кастрираните домашни кучета.
  - Брой на задомените кучета .
  - Годишен отчет за извършените дейности по програмата и резултати представени от кмета на общината пред БАБХ

- Брой на повторно обработени животни /реваксинация и обезпаразитяване на вече кастрирани животни/.

10. НЕОБХОДИМИ СРЕДСТА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата и плана за действие за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Главиница, съгласно чл. 40 б от ЗЗЖ са:

1. държавния бюджет;
2. общинския бюджет;
3. дарения от физически и юридически лица;
4. международни програми и проекти.

11. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Главиница, може да се организират информационни кампании за популяризиране проблема с безстопанствените кучета и активизиране обществеността за намиране на постоянен дом на безстопанствените кучета, съвместно с областната дирекция по безопасност на храните и неправителствените организации за защита на животните.

Информационните кампании, съвместно с другите институции се извършват чрез разпространение на дипляни, брошури, видео клипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

Организиране на занимателни и информационни часове в училищата във връзка с отглеждането на кучета предпазването от ехинококоза, запознаване с основните изисквания при отглеждането на домашни любимци, осиновяване на безстопанствени кучета.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА,

мерки	срок за изпълнение	отговорници по изпълнение	източници за финансиране	Очакван ефект
<i>1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.</i>				
Сключване на договор с фирма изпълнител за обработка на безстопанствени кучета	До приемането на нова програма	Фирма изпълнител, Община Главиница	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Възможност за обработка на кучета – безстопанствени и домашни в квартали, индустриални и животновъдни зони, и др.
Организиране на съвместни проекти / кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на безстопанствени кучета.	Постоянен	ОДБХ; Община; Общинско предприятие Организация за защита на животните	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Масово извършваните мероприятия по кастрация на безстопанствени кучета, допринася за по - бързото и сигурно овладяване на

				популацията на уличните кучета на дадена територия, а бързото им връщане по местата на залавянето им гарантира недопускането на други, необработени кучета в ареала.
Просветно – информационни кампании	Постоянен	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.
Преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Главиница.	Постоянен	ОДБХ; Община; Общинско предприятие Организация за защита на животните	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Възможност за точна преценка промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за успеваемост на мерките по програмата.
2. Регистрация на домашните кучета и контрол върху размножаването им, с цел блокиране на притока от дома към улицата.				
Изграждане на мрежа от обособени места за свободно разхождане на домашни животни	Постоянен	Община Главиница	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Изпълнение на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашни кучета. Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.

Предписания и санкции за собственици, притежаващи куче и нарушаващи общинските наредби за притежаване и отглеждане на куче.	Постоянен	Община Главиница, органи на реда	Общински бюджет	Повишаване гражданската активност и отговорност при спазване на нормативните изисквания към собствениците на домашни кучета.
Просветно – информационни кампании	Постоянен	Медии; Ветеринарни специалисти; Организация за защита на животните	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и др.
3. Изготвяне и провеждане на образователни програми, конкурси и спортни мероприятия с кучета.				

12. СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Програмата действа съобразно действието на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на република България.

...../пп/.....

Месут Алиш

/Председател на ОбС – Главиница/